

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetisko ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvost lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— (Dr. Josip Rogač) je 14. t. m. umrl. Pokojni, duhovnik ljubljanske škofije, je pisal in izdal (če se ne motimo leta 1863) politično brošuro „Narodnost in Slovenstvo“. Vzleten štil njegovega pisanja in originalnost izrazovanja misli, ki se je videla iz tega delca mladega ženjalnega duhovnika, dalo je veliko upati od njega za našo slovensko literaturo. Žalibog, da se to upanje nij izpolnilo. Pokojni nij bil g. škofa ljub (kakor nam je sam pravil), za to ga nijso dali na mesto kamor je on po svoji zmožnosti in po dovoljeni čestitželnosti spadal. To, in notranja nezadovoljnost sè stanom, katerega jarem je nositi moral, trlo je strašno njegov ženjalni duh. Še se je bil spravlil pisati za društvo sv. Mohorja „življenje svetnikov“, in prvi zvezki so res v njegovem izvrstnem jeziku pisani, kakoršnega nij zmožen noben drug duhovnik ljublj. škofije. A bil je uže tako potrť, da delo nij šlo v redu, za to so drugi nadaljevali. Ako je pokojni tako potrť v svojem življenji preko ojnje udaril, pozabljeno bode, — ne smemo mu pa nikdar pozabiti, kar je za naš narod in njegov jezik dobrega storil.

— (Iz slovenjegraškega okraja) se nam piše 23. aprila: Volitev deželnega poslanca, katera se ima vršiti 9. maja, začenja vedno bolj zanimati naše kmetске volilce, a tudi meščanje se vtikajo in delujejo za slaboglasnega marenberskega Šmida. Vendar bi ta nemškutarska agitacija bila brez uspeha in neškodljiva narodnemu kandidatu, ko ne bi se bil

naenkrat kakor Poncij v kredo tukajšnji fajmošter Šuc vsiljeval za poslanca. Kdor g. Šuca pozna, bode precej vedel, da je njegova kandidatura nemogoča in kakor nalašč izbrana, da ta volilni okraj, katerega smo si sorodnjaci z velikim trudom priborili, zopet izgubimo na svojo sramoto a na veselje nemškutarjev. Ne morem si misliti, da bi naši klerikalci bili tako slepi ter ne spoznali, da s Šucem nikakor ne morejo zmagati; kako tedaj, da se dajo terorizovati, samo da ustrezajo častilakomnosti Šucovi? Ko bi g. Pajk, naš kandidat za državni zbor, se tudi zdaj za deželni zbor kandidoval, gotovo bi zmagal. Po Šucovi kandidaturi pa so oplašeni kmetски volilci in uže zdaj vidimo, da so za volilne može v nekaterih občinah povse drugi može izvoljeni, kakor pri poslednjih volitvah za državni zbor, na primer v Mislinjah, potem pri sv. Florijanu, kjer je med tremi volilnimi možmi od narodno-klerikalne strani samo znani klerikalni agitator Vivod z veliko težavo bil izvoljen, dva pa sta v narodnem oziru nezanesljiva.

Iz šoštanjskega okraja slišim, da se tam kmetje prav malo vdeležujejo pri volitvah volilnih mož. V šoštanjski občini prišlo je samo kakih 10 volilcev, kateri so tri volilne može izvolili; v Topolščah so samo trije volilci prišli in izvolili dva moža.

Naš okrajni glavar, namesto da bi nepristransko vodil volitve volilnih mož, priporočuje na vse kriplje marenberskega Šmida, sklicuje volilce ter ves svoj uradni upliv rabi, da bi pridobil kmetске može. Celi

njegov trud pa bi bil zastoj, in to on sam priznava, ko bi od slovenske strani bil postavljen drugi kandidat in ne fajmošter Šuc. Naj bi se tedaj sklical kaki narodni volilni shod in se postavil kandidat, za katerega bi lahko glavovali vsi slovenski volilci in kakor uže dvakrat z g. Adamovičem bi tudi pri tej volitvi Slovenci zmagali.

— (Iz Bučke) pri Raki se nam piše: Prav ugodno vreme imamo sedaj Dolenjci; ako nas bog ujme varuje nadejati se je dobre letine. Posebno pričakujemo veliko sadja, ker sedaj zelo cvete. Samo bolezen silno razsaja, posebno v bližnji raški fari, kjer imajo uže, kakor se sliši, v tem mesecu nad 20 mrličev večidel pri srednji starosti. Koze in doherci močno razsajajo. Čujemo, da je tudi raška šola zaradi nalezljivosti bolezni zaprta; tudi so vsa shodališča ljudij, kondukti mrtvih in procesije prepovedane. Kljub tej prepovedi je raški župnik pretečeni ponedeljek procesijo na Studenec peljal, pri kateri se je obilo ljudij sešlo. To se samo po sebi razumeva, da ne iz ljubezni do bližnjega, nego iz cerkvenega dobičkarstva, kajti poslal je svojega ljubčka nekega Bana, kateri mu je nad dvajset goldinarjev nabral za to shodišče. Mislimo da take nepotrebne beračije naj bi bile tudi prepovedane. Žalibog da prost kmet misli, da fajmošter vse sme storiti. Ta berač, kateri je tudi do mene prišel, nagovarjal me je, naj vsaj toliko darujem, da bode za pevke in orglavca; zatoraj sem radoveden, kakšna maša se je vendar popevala, ki bi veljala celih 20 gld. Vi gospod raški učitelj, Vas prosim, naznanite nam ono mašo, morebiti da bode za „slovensko glasbeno Matico“ primerna.

Naš vrli državni poslanec g. Pfeifer si je zopet neizbrisljiv spominek na blagost cele dolenske dežele vpisal, ker nam je tako izdatno pomoč za napravo kmetijske šole za Dolenjsko pridobil. Slava Vam, naš državni poslanec, in hvala v imenu cele Dolenjske!

Po naših mislih bi bilo posestvo raške graščine najpripraviši prostor za to šolo, kajti ona graščina ima stanovanj, zemljišč, vinogradov, travnikov, hoste dovolj in je tako

središče. Samo to se bojimo, da bi sedanji lastnik te graščine ne poslušal svojih oskrbnikov pri prodaji, ako bi se slavni deželni odbor v kupčijo te graščine pregovoril, kajti ondi kakor se sliši oskrbuje večidel Slovincem neprijazen duh.

— (Iz srednje savinske doline) se nam piše 27. aprila: Prebivalci v vranskem sodnijskem okraji smo izvedeli po časopisih, da je nek penzioniran stotnik avditor Ulrich imenovan za notarja na Vranskem in Vranščanje pravijo, da ta mož slovenskega jezika nij toliko zmožen, da se bode lahko s strankami sporazumeval. Žalostno je, da še toliko naš kmet doseči ne more, da bi ga gospod v uradu vsaj razumel, ako uže ne piše in uraduje v ljudskem jeziku. Pri nas, namreč v vranskem sodnijskem okraji je pravosodje tako uže v groznem neredu. Zemljekužne vloge leže po celo leto nerešene med akti, zapuščinske obravnave ne napravijo nobene, ako stranka k temu nalašč ne priganja, tožbe se ne odpravljajo — vse to in še ta okolnost, da po prestavljenji bivšega tukajšnjega notarja Mörtl-a stalnega notarja tu nij bilo, uzročilo je med ljudstvom proti sodnji razdraženje, to tem bolj, ker mora kmet državne pristojbine („desetek“ itd.) pri davkarskem uradu brz plačati, svojih pisem od sodnije pa ne dobi. Čuditi se je še sploh, da višja deželna sodnija ali predsednik celjske okrožne sodnije za boljšo redovitost pri okrajni sodnji na Vranskem ne skrbi.

V Braslovčah imajo tudi vedne sitnosti s svojim učiteljem g. Agrežem. Ta mož je sicer prva leta šolo izvrstno opravljal, toda sedaj mu mnogi njegovi opravki ne dopuščajo s šolo se toliko pečati, ko treba. Učitelj je namreč v eni osobi učitelj, občinski tajnik, organist, agent neke zavarovalnice in — še malo advokata. Naj bi tukaj kaplan Koren za lepo urejenje opravil skrbel in ne samo ob volitvah občini klerikalstvo pridigoval. — Naj bode to zadosti, da zamolčim pohujšljive reči, katere nij, da bi jih objavil.

— (Dr. Mencinger) ostane advokat v Kranji in se ne bode v Krško preselil, kakor je bil namenjen.

— (Vreme) se je v Ljubljani kar naenkrat jako spremenilo. Po vročih dneh so prišli deževni z jako mrzlo in hudo burjo. Včeraj, vtorek zjutraj je celo sneg skušal naletavati. Ako se urno zjasni, bati se je, da nastane slana, ki nam vse upanje o dobri letini podere.

— (Dr. Gauster) znani nemškutarski kandidat, ki je bival nekaj let v Kamniku in potem v Ljubljani se je tudi na Dunaji silil za mestnega svetovalca. Pri volitvah zadnje dni pa je dr. Gauster sijajno propadel. Torej povsod smola.

— (V tržaškem mestnem zboru) je nasvetoval zastopnik Nadlišek, naj se da okoličanom iz mestne kase za žveplo, s katerim se bodo trte žveplale. Dovolilo se je za to 1000 gld.

— (Odlikovanje.) „Soča“ piše: 21. in 22. je praznoval gozdarski načelnik g. Thieriot svojo 50letnico. 20. zvečer mu je godla goriška godba serenado, 21. dopoldne pa so se mu poklonili vsi domači in drugi uradniki ter načelniki vseh tukajšnjih uradov. Vsi uradniki, ki spadajo pod njega iz Primorskega, Istre, Dalmacije so mu poklonili krasen album. Prišel je bil sem nalašč sekcijski chef poljedelskega ministerstva, rudarski svetovalec Lipold iz Idrije in več družih odličnih oseb; sekcijski chef mu je prinesel imenovanje za dvornega svetovalca. Ob 3. uri popoldne je bil obed za 70 oseb, uradnikov in družih goriških honoracij; mej obedom godla je vojaška godba in toastiralo se je na cesarja, na jublanta, na grofa Lanthier-ja po slovensko in druge; zvečer je bila veselica pri Catteriniju in 21. je bilo streljanje na tarčo in popoldne izlet z mestno godbo v Panovec. Gospod Thieriot, jako pravičen, delaven in izveden gospod je v resnici zaslužil to ovacijo, katera uže sama na sebi kaže, kako ga ljubijo njemu podložni uradniki.

— (Na železnici) se je v sredo začel nov vožni red. Administracije južne in Rudolfove železnice ste pozabili, po inseratih in plakatih občinstvu to naznaniti o pravem času. Dunajski podnevni poštni vlak

južne železnice pride zdaj še le ob treh in 4 minute popoldne v Ljubljano, iz Ljubljane na Dunaj pak odide poštni vlak, ko je ura 53 minut čez poludne. Na Rudolfovi železnici gre prvi poštni vlak ob 1 uri 10 minut po noči, drugi pa ob 6 uri 10 minut zvečer, mešani vlak pak ob 1 uri 30 minut popoldne iz Ljubljane v Beljak.

— (Iz Ljubljane) se nam piše: Minoli petek, ko je noč svoja temna krila po zemlji razprostirala, so sedeli trije gospodje iz mesta v gostilnici P. v Spodnji Šiški; bili so sami v drugi sôbi, kratkočasili so se z govori ter peli slovenske pesni. A ko bi trenil, stopita dva rokovnjača, upadenega lica, kot ogleduha k njim v sobo ter vsi zapoje neko znano slovensko pesen. Videvši pa, da ju nihče neče pogostiti z vinom, splazita se nazaj v prvo sôbo, kjer so njihni tovariši, pri praznih kozarcih z nesramnimi besedami in preklinjevanjem omenjeni večer praznovali in skupaj šepetaje odlazili. Kmalu potem so hoteli tudi gospodje oditi, a natakarija jih k pozornosti opominja ter jim pot pokaže izpod strehe na vrt in od tod na varno stezo, rekoč, da zunaj na cesti hudobni ljudje nekaj kujejo — in res, nij se motila! Blizu Vodnika je bila zbrana družal, čakaje jih z gorjačami, kámeni in družim orožjem, da bi jih napala, — a čakali so slučajno zastonj. Posrečilo se jim je po previdnosti natakarije, splaziti se v smrtnem strahu izpod strehe na vrt in od tod pod hribom v drevored. Druhal čaka in čaka, a videvši, da jih nij iz gostilne, gre razbijat po durih in stoprv pozno v noči domov odlazi. Kaj bi se bilo z onimi tremi gospodi zgodilo, ko bi jih bila druhal v pest dobila ne vem — a menim, da bi bil gotovo kedo žrtvoval brez uzroka zdravje ali celo svoje življenje, ako ne vsi. — Enaki prizori se v omenjenem kraji baje pogosto vršé. Mestjani se potem iz mesta ne bodo upali, ako bo to še dalje trajalo. Res, obžalovanja vredno je, da se ondúkajšnji župan in okrajni glavar tako malo brigata za javni mir ter ne strahujeta rokovnjačev, ki razbijajo po durih ter poštene ljudi brez uzroka na cesti

napadajo. Čemu so žandarji v mestu, ko še mestna straža navadno nema posla? Plačujo jo krčmarji v Šiški samo od domačih ljudij dohodni davek?

— (Razbojniku), ki je 28. decembra lanskega leta umoril in oropal Matija Murnika v Tolpaličah v gorenjskem okraji Kranjskem, nekemu Janezu Stucinu iz Tolminskega je oblast uže za petami, a nema ga še. Pravijo, da je nekje delavec na Koroškem.

— (Neki dolenjski kmet) je včeraj pripeljal poln voz drv, katere je za drag denar prodal, po tem pa se hudo napil, z vozom po ulicah dirjal in po dunajski cesti tako dolgo Virantove gostilne iskal, da sta dva policaja voznika prijela in zaprla, lepe konje je pa komisijonar k Virantu peljal.

— (Pogorelo) je 20. aprila v Orehovljah blizu Predoselj pri Kranji četvero poslopij. Starši so šli na polje, pa otroke doma pustili, ki so z ognjem igraje se zapalili.

— (Surovost.) Na Viču je pretečeno nedeljo prišel neznan človek v neko krčmo in je namesto, da bi plačal, slepega gostilničarja tako pretepel, da so zdravniki težko poškodovanje konstatirali. Tudi gostilničarico in 11 let starega otroka je neznani surovec oškodoval.

— (Kozé) so — kakor c. kr. deželna vlada javlja — na Kranjskem ponehale v krajih Podvelb, Podkraj, Hrenovice, Postojna, št. Mihel, št. Peter, Vipava, Planina, Lož, Goče in Ustja, vse v zdravniškem okraji postojnskem. Zbolelo je od začetka v oktobru pr. l. bolezni v 26 vaseh 274 ljudij, umrlo pak jih je 46.

— (Žalostna šala.) Vtorek 14. t. m. so napravili nekateri veseli možje v Kamniku — tako se „Tagbl.“ piše — poredno pijančevanje, katero je trpelo do srede zjutraj. Čestili so „norca vseh norcev, ki pije vino iz korcev“. Toda posestnika Cirarja je imela ta šala veliko stati. Ta je na komando prav dobro praznil „korce“. Ko je bil uže ves ob zavest, ga neso njegovi tovariši domov, ter ga pusté v veži. Na mrzlih tleh se je pijani mož ves prehladil, in petek popoldne je umrl. Mož je bil jako pošten in

obilno udeleženo za njegovim pogrebom je pokazalo, da nij spadal po navadi med brezmerne čestilce vina.

— (Nesreča.) Andrej Rihar iz Loga fara Polhov Gradec je šel 13. t. m. v Ljubljano svoja dva sina tu obiskat. Imel je pri sebi 13 gold. in dve davkarski knjižici. Nij ga bilo domov, pisali in vpraševali so zastonj po njem. 20. t. m. so ga pa našli v Udmatu pri fabriki za koce v vodi Ljubljanci. Ker je imel še 9 gld. denarja, in sta sinova povedala, da sta z njim mnogo pila, nij misliti, da bi ga bil kdo v vodo vrgel, nego je revež sam vanjo pal.

— (Umor.) Iz Gorice se nam piše: V nedeljo 19. t. m. so v Orehovlji eno uro od Gorice fantje pili, mej njimi je bil tudi hlapec necega premožnega kmeta. Fantje so od njega zahtevali naj plača „fantovščino“, ta pa se ustavlja plačati, rekši da nema še ljube. Na to suroveži planejo nanj, on zbeži proti domu, oni za njim z namenom da ga pretepo. Hlapec prišedši do gospodarjeve hiše, kliče na vse grlo gospodarja na pomoč, ta burno prileti, a revež bil je slabo plačan za svoje človekoljubje, kajti hlapec je srečno pobegnil mej tem, ko so napadniki gospodarja zasačili, z nožem mu trebuh preboli, da je revež družega dne umrl, zapustivši troje otrok i ubogo vdovo. Ubijalca ima policija uže v rokah.

— (Tepež) je bil v nedeljo ponoči na starem trgu pred Jurkovčevo žganjarijo. Eden je težko ranjen, da so ga morali takoj v bolnišnico nesti, kjer bode težko okrevat. Čudno je da zopet nij bilo nobenega policaja blizu.

— (Smrt na juhi.) Iz Proseka pri Trstu se nam piše: 13 t. m. je pri nas neka krčmarica polila necega pijančka Kristijana Škrija z mesno juho, ker jej je v kuhinji nagajal, po glavi in po prsih. Oparila ga je tako močno, da so ga drugi dan v bolnišnico v Trst peljali. Ker nij hotel v bolnišnici umreti, pripeljali so ga 19. zopet domov in je uže 20. t. m. po strašnih mukah umrl.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V *državnem zboru* je bilo 28. aprila specialno posvetovanje o klosterski postavi. Sprejeti so bili od večine popravki v postavo, katere so stavili: Fux, da se ne sme noben nov meniški ali nunski red v Avstriji ustanoviti, ako se to z državno postavo ne dovoli; dalje nasvet Koppov, da smejo samo avstrijski državljani v klostre naše države vstopiti in tu predstojniki biti. Sprejet je bil tudi paragraf, ki določuje, kedaj se sme kak kloster odpraviti in pristavek poslanca Mayrhofra, glede nehanja obljube ne-oženjenosti. Več drugih pristavkov k postavi so zavrgli. Osnovna postava se je do §. 16 sprejela.

„Montags-Revue“ pripoveduje, da se *cesarjevo* pismo ne razglasi, katero je pisal papežu glede konfesionalnih postav, kakor tudi nota ne, ki jo je Andrassy poslal diplomatskemu poslaniku grofu Paaru v Rim o tej zadevi. Tedaj so vse vesti v teh dveh pismih le kombinacije, pri katerih imajo glede zadržka stališča strank odločilen vpliv.

„Češka država je mrtva, češko-slovanski narod živi,“ ponavlja znani Lukeš v svojem podpore vrednem nemškem tedniku „Nation“ (v Pragi) ter Čehom priporoča, naj popusté svoje sanje po samostalni Češki, naj gredo v drž. zbor in tam v zvezi z drugimi Slovani skušajo ustavo tako popraviti, da bode Slovanom v narodnem obziru bolj na korist.

Vnanje države.

Plan *francoskega* ministerpredsednika, s pomočjo nove intrige zopet zediniti stranke monarhične majoritete, da bi po njej dal glasovati za konstitucionalne postavbe, se dozdaj še ni izvršil. Postopanje vlade same, ki je napravila pravdo dvema legitimističnima listoma, ki sta narod dražila k sovraštvu in zaničevanju vlade, kakor tudi držanje rojalistične stranke in njenih organov, vse to da izpoznati, da konflikt še obstaja, in da je dan na dan resnejši. Grof Chambord svoje misli, priti k zopetnemu otvorjenju komore v Versailles, še ni popustil, in „Union“ dá razumeti, da bode desnica pri sestopu zbornice edina, in da se Chambord postavi na čelo one stranke, ki hoče Francosko (kaj pak!) rešiti. Kakor se „Indépendance belge“ iz Parisa piše, se ima legitimistična vojska začeti s predlogom, vsled katerega se imajo pridržati vse pravice monarhije. Nij tedaj čudno, ako govorice

v Parisu raste kakor gobe iz tal. Tako se sliši, da se ima staviti predlog, vsled katerega se ima starša burbonska črta za zapadlo objaviti, ter se grof de Paris proklamirati. Pod takimi okoliščinami bi bilo res najboljšo sredstvo, da bi se narodna zbornica razpodela. — Advokata Piccona, ki je imel v Nizzi separatističen govor, kočejo zdaj sodnijsko proganjati; a vlada je v zadregi, kajti nij ga v celem „code pénal“ paragrafa, vsled katerega bi bilo proganjanje dovoljeno. Sicer pa naj bi si francoska vlada tukaj nemško za izgled vzela, ki Teutschu nij nič žalega storila, vpremda je ta v državnem zboru energično zahteval ločenje Alzacije in Lorene od Nemške.

Italijanski papeški list „Emporio romano“ si da iz Rima sledeče klerikalne budalosti poročati: „V Švici se uže čuti potreba (!) papeževga nuncija jako bolestno. Bernska in genevska vlada ste prosili svetega očeta po jako imenitnem Švicarji, naj se z republiko spravi in naj švicarskemu ljudstvu zopet blagovoli dati tako pogrešani religiozni mir in poprejšnji pokoj.“ Ali je ta pravljica popolnoma izmišljena, ali pa je Rim poskušal zopet urediti se v Švico, pa je pri tem podvzetji blamiral se.

Gospodarske stvari.

Našim górnikom.

(Piše Blaže Pernišek.)

(Dalje.)

Mislil sem, da bi nadaljeval še o nekoliko družih trsnih rodovih, kateri so si tudi uže velike veljave pridobili mej vsemi trijeimi glavnimi narodi evropskimi ter slove po kmetijstvenem slovstvu. Ta svoj načrt pa krajšam za letos in si mislim, da rojaci moji uže velik korak naredo v napredku, ako si udomače le onih šestoro večlesovečih trsnih rodov, katere sem značil po „Slovenskem Tedniku“.

Slovenci! posebno Dolenci! ne prezirajte omenjenih trsnih plemen, ker vaši kotlinasti, solnčni in mnogolični kraji neizmerno ugajajo prežlahtnej cvetici — Noetovej cvetici. Splošno je lapornata zemlja najboljja za gorice, in ako le nekoliko poznaš zemljo pa se oziraš po Dolenskem, priznaval mi bodeš, da po Sloveniji v zemljeznanstvenem smislu nij sposobniših krajev za trsje, nego so baš — dolenski. Pa tudi ilovice in gorcega apnenega peska ne manjka po ondašnjih legah. Tej plemenitej rastlini je tudi zrak in splošno ugodno podnebje po omenjenih krajih na razpolaganje. Dragi rojaci moji! baš v vinst-

venej panogi vas čaka veleserčna bodočnost. Pa ne samo vaši potomci, nego uže tudi vi čakate krasnih trgatcev, ki so nam danes še le ideal (uzor). Da se pa izpolni moja goreča želja, za to pa ne zadostuje samo „paternoster (molek),“ ampak čitajte časnike in knjige, katere piše napredovalno pero, saj niti najpotrebnejše omike vam ne privoščje še več let vaši sebični voditelji!

Par Slovencev je uže letos uporabilo moje spise, splošno pa more kedo še le za bodoče leto rabiti proizvod mojega peresa.

Ker še nihče nij pisal v slovenščini o modernem zassajanji vinskega trsja namenil sem se, da pišem v našem „Slovenskem Tedniku“, kako naj bi Slovenci udelavali uzorne gorice (nograde), kakoršne so uže po ljutomerskih krajih. Pred vsem pa mi je na dnevnem redu „pomnoževanje vinskega trsja“.

Najboljša za to je enoletna rezina. Kos starine (starega lesa) zraven puščati je tako neumno, kakor da bi k 12 let staremu biku gonil telice. Zato pa mora iz našega imenoslovja izraz „ključ“ popolno izgniti i na njegovo mesto mora priti naimenovanje „rezina“. Najbolja kalna moč je v tistem vozlu, s katerim sedi trsna mladika na strani; tik starine torej odrezujemo rezino. Pa tudi iz očesnih kolenc višje gori nam prihajajo trsni „živaki“ (koreninice). Iz enoletne šibe se da narezati torej več tacih rezin za bodoče „sajenke“. Samotere rezine morajo biti dolge 18 ali 24 palcev. Ako ima trta gosta očesa velja prva, ako pa redka, pa druga dolgost. Navadno vežó po 100 rezin v sno-piće, ki se lahko ali razpošiljajo, ali pa za domačo rabo pripravljajo. Tej rezini se mora kmalo po rezitvi preskrbeti dostojna vlaga do sejanja, kar se pa na več načinov ravna.

(Dalje prih.)

— (O letini na Goriškem) dohajajo „Soči“ od vseh strani najugodnejša poročila. V dornberskem kraju in sploh na Vipavskem sadna drevesa tako lepo cveto, da se bo letos sadja vse trlo, če vreme količkaj ugodno ostane; vinska trta je zdrava in poganja močan nadepolen zarod, pšenica v najlepšem stanu. Enako je na Krasu in v Brdih. — V gorah sadje in pšenica tudi kaj lepo kaže. Na Furlanskem pa je upanje tako veliko, da se nadejajo, če ne bo vremenskih nesreč, take letine, kakoršne so bile nekđaj v prav srečnih časih. Trtne bolezni še nijso prav nič zapazili, les je popolnoma zdrav; zimske setve najlepše stoje, ker jim

je bila letošnja dolga zima jako ugodna. — Zaradi mrzle in dolge zime je tudi murba zaostala in se še le zdaj stavijo valiti jajca kavalirjev, in bode tadaj svilni pridelek letos za 14 dnij kesneje začel, nego druga leta, kar bo menda dobro uplivalo na ceno. Da bi se na Goriškem še svila količkaj sponesla, po tem bi bili srečni naši prebivalci, ki letos vsled preslabe letine tako v največih revah in stiskah žive. Žalostno je gledati, kako letos kmet od hiše išče posojila, katero vsled krize skoro nikoli ne dobi, ali pa robe na upanje. Skopuhi in oderuhi imajo zdaj pri nas pravo žetev, a tudi mnogo žrtev bo zahtevalo letošno neugodno leto, ki nas zraven vsega še pusti brez vsacega za-služka.

— Setve na Češkem, Moravskem in v Šleziji lepo kažejo, odkar je pomočil zemljo zadnji dobrotni dež. Zimske setve so krepke, poletne enakomerno rasto, detelja je gosta, in kjer je trpela zaradi mraza, si je zdaj tako opomogla, da se jej nič ne pozna. Travniki obetajo obilno sena. Vse je uže bolj odraščeno, kakor druga leta ta čas. Krompir in pese so ravnokar začeli saditi — sadno drevje izvrstno kaže.

V Galiciji in Vladimiriji so zim-ske setve mraz prav dobro prestale. Letna setev se je uže iz početka tega tedna začela. V Bukovini je zima nenavadno dolgo, do konca marca, trpela. Zimske setve so pač nekoliko, a ne veliko trpele. Sejanje se je tudi začetkom tega meseca začelo. Seno po travnikih pa ne kaže prav posebno dobro.

Po planinskih deželah je gorki dež zadnji čas posebno dobro storil. Zimske setve kažejo povsodi dobro, po Štajerskem in Avstrijskem zelo izvrstno, deteljo je zadnji dež jako poživil, kjer nij uže pred njim dobro kazala. Tudi travniki veliko obetajo. Letne setve so večji del uže končane, krompir in turšico so tudi uže po največ krajih dosadli. Sadno drevje kaže na Kranjskem in Štajerskem večjidel povsod prav lepo. Ravno tako so vinogradi prve nevarnosti srečno prestali.

Po južnem Tirolskem in na Krasu je rast zaostala, pa se zdaj izboljšuje in nadejati se je, ako ne pride nesreča tudi tukaj dobre letine.

Razne stvari.

* (Hud vihar) je potopil pred par tedni v severnem morji ladijo, in je med drugim utonilo enajst očetov.

* (Statistično iz Avstrije). Cislejtanska Avstrija šteje 9 nadškofij in 24 škofij, translejtanska 5 nadškofij in 23 škofij. Leta 1870 je imela katoliška cerkev v celi monarhiji 29.959 posvetnih duhovnov, 1062 samostanov z 8619 menihi in 6768 nunami. Pravoslavna cerkev je štela leta 1870 3867 posvetnih duhovnov in 34 samostanov z okolo 300 menihi; avgburska konfesija šteje 6 superintendencij z 15 senorijati, helvetska konfesija šteje 3 superintendencije s 7 senijorati. Število evangelskih duhovnikov v celi monarhiji znaša 3500. Avstrijska država ima 14.769 ljudskih šol, v katerih je 1.820.710 otrok, katere uči 25.259 učiteljev in učiteljic. Ogerska država ima 20.672 učiteljev, pa 1.298.115 otrok in 15.606 ljudskih šol. Cislejtanija ima 3.099.226; Translejtanija 2.361.506 otrok, ki imajo v šolo hoditi. Izobraževalnic za ljudske učitelje ima Avstrija (od 1872) 59, Ogerska 73. Srednjih šol je v avstro-ogerski monarhiji 395 (248 gimnazij, 49 realnih gimnazij in 98 realnih šol.) V državnem zboru zastopane dežele imajo 98 gimnazij z 24.429 dijaki, 48 realnih gimnazij z 7.042 dijaki, in 64 realnih šol z 18.349 dijaki. V ogerskih deželah je 155 gimnazij z 31.071 dijaki, 1 realni gimnazij s 130 dijaki, in 34 realnih šol z 55.800 dijaki.

* (Šinjon in pipa.) V nekem ogerskem malem mestu je osemnajst gospodičin storilo sveto prisego, da nobena ne vzame nobenega moža, ki ima slabo navado da cigare ali tabak kadi. To slišavši je zopet osemnajst mladih mož priseglo nobene deklice v zakon ne vzeti ki tuje lase (šinjon) na glavi nosi. Kaj bo izid tihega boja, kdo ve? Mogoče da krive prisage.

* (Številke govoré.) Vlani se je 53.116 mladeničev vzelo v vojake v Avstriji. 27.042 od teh je znalo pisati. Na Ogersko prišlo je število 38.415, teh je 12.975 znalo pisati. Sploh pride na 1.000 voj. novakov v posameznih deželah pisati znajočih na: Spodnjo Avstrijo 985, Šlezijo 946, Gornjo Avstrijo 893, Češko 810, Solnograško 756, Štajersko 755, Moravijo 671, Koroško 581, Tirolsko 366, Ogersko 358, Primorje 307, Solnograško 149, Hrvatsko 143, Galicijo 115, Kranjsko 106, Bukovino 89, Dalmacijo 43. — Vidi se, da Slovenci, imajoči le zvečičavno pokorščino v šolah v preteklih časih kaj čeden kontingent takih v vojake pošiljajo, katerim prve podlage iz omike manjkajo. Imeli ste šole v svojih krempijih — ubogo malo, pisati, brati — niste naučili v

njih nevedno ljudstvo, niste imeli navadno ne par besedij iz prižnice, razlagaje starišem korist šole.

* (V Berlinu) so neko babico zaprli, ki je omoženim ženam, katere niso hotele preveč otrok imeti „pomagala“. Tudi osem taci žen je zaprtih. Ta slučaj, ki se pa cel povedati ne da, nam nemške žene nikakor lepo ne osveti, osobito ker smo vajeni himen na vzvišenost „der germanischen hausfrau“.

* (V o j a š k o.) Minister za deželno obrambo je izdal razglas, po katerem se smejo učitelji in učiteljski kandidati, kakor dijaki le med počitnicami in k večjemu za štiri tedne k vajah poklicati.

* (Za bogoslovce.) Ministerstvo je ukazalo, da se vojaškim odpustnikom in rezervistom ne brani zunaj aktivne službe teologijo študirati, a da pri tem ostanejo vse skozi vojaki.

* (S a m o u m o r o v) je bila koncem marca na Dunaji 22. Med temi je 16 moških in 6 ženskih oseb. V celem četrtletju se je usmrtilo vsega skupaj 51 moških in devet ženskih, tedaj 60 oseb. Poskusilo pa se je samoumrov morda ravno toliko.

* (Podoknica.) V mestu S.... stanuje ciganski goslar N. E. prav vesel, omikan mladenič, katerega samo stan zadržuje, da ne more v družbe hoditi. Gospodične pa so se tudi že dalje časa radi pomenkovale z njim, in so mu obstale, da bi mu celo dobre bile, ko bi le izstopil iz bande. Toda cigan je ljubil svojo umetelnost preveč, in nij se mu zdelo začeti drugačno življenje. Pa mu je bila tudi sreča ugodna. Neki dan se zaljubi najlepša deklica v mestu vanj. Cigan poskusi srečo, ter gre deklico snubit, toda mati ga zapodi. To pa cigana nij spravilo v obupnost, ker bil si je svest, da ga deklica ljubi. — Kako je bila osupnena in prestrašena mati, ko zvečer hčere nij mogla nikjer najti. Več dni se nij prikazal niti goslar niti deklica. Mati je bila, se ve da, strašno jezna, in malo nadeje je bilo, da bi se dala kedaj sprijazniti. En teden po poroki začuje mati v pozni noči pod oknom mile, tožeče glasove goslij. Vsa ulica se napolni s poslušalci; končno pa stopi izmed njih mati one deklice k ciganu, ter mu objavi, da mu je odpuščeno, da je deklica njegova.

* (Romantično.) Nek mlad mož se je peljal te dni iz Pešta proti Erdeljskemu. Sedel je v vagonu, v katerem ste bili še dve nuni, od katerih ena je bila posebno lepa.

Med potjo se začne med mladim možem, ki je bogat, neodvisen, in pa med čarovno nuno zaljubljeno govorjenje. Čestilec nune jo pregovori, da teografira k svojemu uradu zaradi izstopa iz samostana. Odgovor takoj ugoden nazaj pride, in mlada človeka sta se precej potlej na Erdeljskem poročila.

* (Dober svet.) Nek bankni uradnik v Novem Jorku pride k imenitnemu advokatu, pa mu reče: „Jaz sem banki nad 100.000 dolarjev ukradel, pa to še nij na dan prišlo; kaj mi je storiti?“ Advokat mu odgovori: „Vi le nazaj k banki pojdite, pa jih ukradite še 100.000, potem pa zopet k meni pridite.“ Uradnik gre ter ukrade res še več kakor 100.000 dolarjev, ter pride k advokatu nazaj. Ta piše direktorji, da ji je njegov klient ukradel 200.000 dolarjev, pa da jih hoče polovico nazaj dati, ako stvar skrivna ostane. Direktorji so ponudbo prav radi sprejeli in tat je še danes bogat in spoštovan mož. To se je prigodilo leta 1868 v Novem Jorku, in je prav gotovo resnično.

* (Koliko pevka k zasluži.) Sloveča pevka Patti je v Peterburgu zaslužila pri 46 predstavah 280.000 gl. čistega dobička. Angažirana je za 100 večerov v Ameriko za en milijon honorara.

* (Stoletna devica.) V Sini na Ogerskem je umrla pred nekaterimi dnevi gospodična Neža pl. Korda, stara sto let. V cellem svojem življenji je bila samo enkrat bolna. Bila je vedno dobre volje, pa je večkrat ponavljala, da se nij hotela omožiti, ne zato, da bi je ne bil nihče hotel, nego ker je sovražila možke, držéča je za neljuboznjive. Le to ji je bilo hudo, da je vso svojo rodbino preživela.

* (Trojni umor.) V Čargu na Ogerskem je nek kmetovalec zaklal iz ljubosumnosti svojo ženo, potem sedemnajstletno hčer, končno je pa še samega sebe ustrelil.

Tržna poročila.

Iz Budimpešte 25. aprila. Pri nas na Ogerskem hoče tudi letos pomladanjska suša vladati. Cel teden nij bilo takega dežja, da bi bil kaj izdal, pa ga vse potrebuje. Po vsem Ogerskem se toži, da se mrčesi, posebno miši množijo. Da ta velika vročina ne bo zmeraj trpela, o tem nihče ne dvomi, a bojimo se, da bi za njo pa slana ne prišla. — Sajm ta teden zopet nij bil bog ve kako dober. Ogerske pšenice se je prav malo prodalo, pa vendar so, ker je pšenice le malo na trgu bilo, mlinarji ponu-

jali za dobro sorto 10—15 kr. več, kakor oni teden. Domače pšenice se je prodalo 40.000 centov, tuje pa 70.000 centov. Po reži so ljudje prav malo popraševali, posebno ne po tuji. Ogerske reži se je okolo 5000 vaganov prodalo, in sicer po 10 kr. dražje. Ječmena se je domačega kaj malo pripeljalo, turškega in vlaškega pa veliko. Po cenah od 3 gl. 50 kr. do 3 gl. 70 kr. se ga je konsumentom prodalo okolo 25.000 vaganov. Koruze se je iz Banata prav malo pripeljalo, tuje se je pa po cenah preteklega tedna nad 20.000 centov prodalo. Tudi ovsa se je jako malo prodalo, in je prodanih 15.000 vaganov do 25 kr. več doseglo.

Z Dunaja 25. apr. Sejm je bil tudi ta teden, kakor po navadi, zelo miren, rekel bi lahko, prav zaspan. Pšenice se je komaj 15.000 vaganov prodalo, pa so se komaj obdržale cene preteklega tedna. Bila je po 8 gl. 20 kr. do 8 gl. 60 kr. Reži boljše se je prav malo ponujalo in se je dražje plačevala; slabša je bila po 10—15 kr. cenejša. Bila je po 4 gl. 70—5 gl. 10 kr. Ječmen je bil čisto brez kupeev; ponujali so ga po 15 kr. ceneje, pa ga še niso mogli dosti zvesti. Koruza se je obdržala pri starih cenah, in še dražje. Bila je po 5 gl. 5 kr. do 5 gl. 25 kr. Ovsja špekulanti tudi ta teden niso kaj dosti ponujali, pa je v ceni padel. Za moko nij skoraj nihče poprašal.

Tržne cene.

V Ljubljani 29. aprila 1874.

Pšenica 7 gl. 10 kr.; — reži 4 gl. 80 kr.; — ječmen 4 gl. 30 kr.; — oves 3 gl. — kr.; — ajda 4 gl. 90 kr.; — prosó 5 gl. — kr.; — koruza 5 gl. 20 kr.; — krompir 3 gl. 10 kr.; — fižol 6 gl. 60 kr. — masla funt — gl. 55 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 1¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 30 kr.; — toletine funt 26 kr.; — svinjsko meso, funt 34 kr.; — sena cent 1 gl. 10 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 7 gl. — kr.; — mehka 4 gl. 90 kr.

Loterijske srečke:

V Trstu: 26. aprila: 28. 63. 61. 42. 53.

Umetalni akviziterji

za zavarovanje na življenje,

ki so nemškega in slovanskega jezika zmožni, stopijo lahko takoj pod ugodnimi pogoji v službo pri eni prvih najbolje renimiranih družeb za zavarovanje na življenje. — Ponudbe z referencami pod **D. 2700** prevzema (14—3)

Administracija „Slov. Tednika.“

Izdatelj in za uredništvo odgovoren Ivan Semen.

Tisk „Narodne tiskarne“ v Ljubljani.